

Vergaderjaar 2011–2012

33 280 IXB

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 2012 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2012 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het ministerie van Financiën (IXB).

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

Wetsartikel 3

In het streven naar een vermindering van regeldruk en administratieve lasten binnen de overheid is de Tweede Kamer in 2006 op de hoogte gesteld van het voornemen tot het integreren van de Voorlopige Rekening in het Financieel Jaarverslag van het Rijk (Tweede Kamer, vergaderjaar 2005–2006, 29 949, nr. 55). In de praktijk is de Voorlopige Rekening de afgelopen jaren wel steeds naar de Kamer verzonden. In lijn met het eerdere voornemen tot het integreren van de Voorlopige Rekening in het Financieel Jaarverslag van het Rijk zal met ingang van het begrotingsjaar 2012 de Voorlopige Rekening niet langer afzonderlijk naar de Kamer verzonden worden. De wijzigingen van de begrotingen na de Najaarsnota, die tot nog toe in de Voorlopige Rekening werden gemeld, worden voortaan opgenomen in het Financieel Jaarverslag van het Rijk en via de slotwetten aan de Kamer voorgelegd.

De minister van Financiën,
J. C. de Jager

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Leeswijzer

De voorliggende suppletore begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de ontwerpbegroting 2012. Deze begroting bestaat uit 8 beleidsartikelen en 2 niet-beleidsartikelen. De beleidsartikelen weerspiegelen bijna het gehele werkterrein van het ministerie van Financiën; het beheer van de staatsschuld en het kasbeleid zijn opgenomen in de begroting van Nationale Schuld (IXA).

In paragraaf 2.1 is een overzicht opgenomen van de belangrijkste mutaties (mutaties $\geq$ € 10 mln.).

Paragraaf 2.2 bevat per beleidsartikel een tabel *budgettaire gevolgen van beleid*. Voor de *apparaatuitgaven* geldt dat de verplichtingen gelijk worden gesteld aan de kasuitgaven. Een groot deel van de apparaatuitgaven betreft personele uitgaven. Deze zijn naar hun aard op korte termijn weinig flexibel.

Na de tabel budgettaire gevolgen van beleid wordt een *toelichting* op de cijfers uit de kolom «mutaties 1^e suppletore begroting» gegeven. De mutaties kunnen zowel beleidsmatig als financieel-technisch (bijvoorbeeld overboekingen en ramingsbijstellingen) van aard zijn. Conform de Rijksbegrotingsvoorschriften behoeven de technische mutaties niet te worden toegelicht. Ter vergroting van de informatiewaarde is ervoor gekozen een toelichting bij grote programmamutaties op te nemen. Mutaties in de apparaatuitgaven worden, voor zover deze betrekking hebben op overheveling van formatieplaatsen binnen de begroting of op overheveling tussen Financiën en andere departementen, niet nader toegelicht. De toelichting op de mutaties in de belastingontvangsten is in de Voorjaarsnota opgenomen.

2. Het beleid

2.1. Overzicht belangrijkste suppletore uitgaven- en ontvangstenmutaties

De belangrijkste mutaties ($\geq$ € 10 mln.) zijn in onderstaande tabellen samengevat en worden daarna toegelicht. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij het betreffende artikel.

Tabel: overzicht belangrijkste suppletore uitgavenmutaties (x € 1000)

	Uitgaven	Artikel
Stand ontwerpbegroting 2012	10 773 073	–
Stand incidentele suppletore begroting ESM 2012	12 602 513	–
Belangrijkste suppletore mutaties:		
1) Heffings- en invorderingsrente	– 260 000	1
2) Apparaat belastingdienst	24 823	1
3) Bijdrage ZBO's en RWT's	13 432	2
4) IABF	244 000	3
5) Lening Griekenland	– 1 086 454	4
6) Rente vergoeding Griekenland (hangt samen met winstafdracht DNB)	13 041	4
7) BTW-compensatiefonds bijdrage provincies	– 54 645	6
8) Loon- en prijsbijstelling	13 665	10
9) Overige uitgaven (saldo)	41 720	–
Stand suppletore begroting 2012 VJN	11 552 095	

Toelichting

- 1) Er wordt verondersteld dat de rentestand structureel lager zal zijn dan geraamd. Daarom worden de uitgaven aan heffings- en invorderingsrente naar beneden bijgesteld.
- 2) De mutaties in het apparaat van de belastingdienst betreffen: (i) een stijging van de ABP premie, (ii) meer uitvoeringskosten vanwege fiscale wet- en regelgeving, (iii) verschuiven van middelen naar latere jaren en (iv) een aantal technische mutaties en overboekingen.
- 3) Het voorstel Wet bekostiging financieel toezicht is niet per 2012 inwerking getreden. Om deze reden is de oude bekostigingssystematiek nog van kracht. Hierdoor wordt de overheidsbijdrage aan de AFM en de DNB naar boven bijgesteld.
- 4) Door een daling van de eurodollar rekenkoers (depreciatie van de euro) zijn de ramingen voor de verplichtingen en de omvang van de Alt-A portefeuille naar boven bijgesteld.
- 5) Het resterende deel van het bilaterale leningprogramma dat in 2010 aan Griekenland is toegezegd wordt door het European Financial Stability Facility (EFSF) uitgekeerd. De bilaterale leningen die in 2012 en 2013 verstrekt zouden worden komen hiermee te vervallen.
- 6) Verschillende nationale centrale banken van het eurosysteem hebben Griekse obligaties als onderdeel van hun investeringsportefeuille. Deze obligaties zijn niet meegenomen in de omruil van Griekse obligaties (PSI). In plaats daarvan zal het inkomen op de Griekse obligaties in de investeringsportefeuille van de nationale centrale banken doorgegeven worden aan Griekenland.
- 7) Er wordt een uitkering gedaan uit het BTW-compensatiefonds aan het ministerie van Infrastructuur en Milieu.
- 8) De loonbijstelling voor 2012 is uitgekeerd.

	Ontvangsten	Artikel
Stand ontwerpbegroting 2012	129 887 160	-
Belangrijkste suppletoire mutaties:		
1) Belastingontvangsten	- 6 280 589	1
2) Heffings- en invorderingsrente	- 250 000	1
3) Apparaatontvangsten	10 000	1
4) Overig (Nederlands aandeel boedel Bank Nederlandse Antillen)	25 000	2
5) Dividend staatsdeelnemingen	26 209	3
6) Winstafdracht DNB	871 000	3
7) Afdrachten Holland Casino	- 10 000	3
8) Dividend ASR	71 000	3
9) IABF	244 000	3
10) Rente-ontvangsten lening Griekenland	- 126 000	4
11) Vrijval Seno-Gom reserve	207 655	5
12) BTW-compensatiefonds bijdrage provincies	- 54 645	6
13) Overige ontvangsten (saldo)	- 1 519	
Stand suppletoire begroting 2012 VJN	124 619 271	

Toelichting

- 1) Voor een toelichting van de belastingontvangsten wordt verwezen naar de Voorjaarsnota .
- 2) Er wordt verondersteld dat de rentestand structureel lager zal zijn. De raming van de ontvangsten van de heffings- en invorderingsrente worden naar beneden bijgesteld.
- 3) De apparaatontvangsten vloeien voort uit werkzaamheden die de Belastingdienst voor derden verricht.

- 4) Het is de verwachting dat het Nederlandse aandeel uit de boedel van de Bank Nederlandse Antillen (BNA) in 2012 wordt ontvangen.
- 5) De mutatie betreft het saldo van mee- en tegenvallers. De meevalers doen zich voor bij Schiphol en de NS. De tegenvallers doen zich voor bij NWB en BNG.
- 6) De mutatie bestaat voornamelijk uit: (i) een onvoorzien hoog slotdividend, vanwege het niet uitkeren van het interim-dividend in 2011 en (ii) winst uit het SMP dat ziet op Griekenland.
- 7) De verwachting is dat Holland Casino de komende jaren weinig tot geen winst zal maken. Vanuit dat perspectief bezien zijn de afdrachten van Holland Casino neerwaarts bijgesteld.
- 8) ASR heeft in 2012 over het boekjaar 2011 een dividend van € 71 mln uitgekeerd.
- 9) De Staat ontvangt een vergoeding van ING voor het omzetten van een deel van de kasstromen van de Illiquid Asset Back-up Facility (IABF) naar een verhandelbare lening. Daarnaast wordt door depreciatie van de euro de omvang van de portefeuille bijgesteld.
- 10) De renteontvangsten zijn naar beneden bijgesteld. Deze bijstelling wordt veroorzaakt door een lagere renteopslag, minder bilaterale leningen en een aanpassing van de renteraming aan de CEP-cijfers. Tenslotte wordt met terugwerkende kracht de renteverlagingen geëffectueerd.
- 11) De zogeheten seno-gom portefeuille (onderdeel van de EKV) wordt afbeheerd. In dat kader heeft een vrijval plaatsgevonden uit de reserve.
- 12) Er wordt een uitkering gedaan uit het BTW-compensatiefonds aan het ministerie van Infrastructuur en Milieu (zie ook uitgaven).

2.2 De beleidsartikelen

Artikel 1 Belastingen

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 1 Belastingen Bedragen x € 1 000

Algemene beleidsdoelstelling: Het genereren van inkomsten voor de financiering van overheidsbeleid. Solide, eenvoudige en fraudebestendige fiscale wet- en regelgeving is hiervoor de basis. Doeltreffende en doelmatige uitvoering van die wet- en regelgeving zorgen er voor dat burgers en bedrijven bereid zijn hun wettelijke verplichtingen ten aanzien van de Belastingdienst na te komen (compliance).	Stand ontwerpbe-groting 2012 (1)	Mutaties 1ste suppletoire begroting	Stand 1ste suppletoire begroting	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016
Verplichtingen	3 544 852	- 234 989	3 309 863	- 209 365	- 210 035	- 224 597	- 224 597
Uitgaven (1) + (2)	3 544 852	- 234 989	3 309 863	- 209 365	- 210 035	- 224 597	- 224 597
(1) Programma-uitgaven	766 244	- 259 800	506 444	- 249 800	- 249 800	- 249 800	- 249 800
Waarvan:							
Rente							
Heffings- en invorderingsrente	760 530	- 260 000	500 530	- 250 000	- 250 000	- 250 000	- 250 000
Rentevergoeding depotstelsel		0	0	0	0	0	0
Bekostiging							
Proceskosten	3 536	0	3 536	0	0	0	0
Overige programma-uitgaven	2 178	200	2 378	200	200	200	200
(2) Apparaatuitgaven	2 778 608	24 811	2 803 419	40 435	39 765	25 203	25 203
Personele uitgaven	2 026 257	25 940	2 052 197	38 439	25 089	24 737	24 737
waarvan: Eigen personeel	1 904 682	25 910	1 930 592	38 439	25 089	24 737	24 737
waarvan: Inhuur externen	121 575	30	121 605	0	0	0	0

Algemene beleidsdoelstelling: Het genereren van inkomsten voor de financiering van overheidsbeleid. Solide, eenvoudige en fraudebestendige fiscale wet- en regelgeving is hiervoor de basis. Doeltreffende en doelmatige uitvoering van die wet- en regelgeving zorgen er voor dat burgers en bedrijven bereid zijn hun wettelijke verplichtingen ten aanzien van de Belastingdienst na te komen (compliance).	Stand ontwerpbe-groting 2012 (1)	Mutaties 1ste suppletoire begroting	Stand 1ste suppletoire begroting	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016
Materiële uitgaven	752 351	- 1 129	751 222	1 996	14 676	466	466
waarvan: ICT	165 517	0	165 517	0	0	0	0
waarvan: Bijdrage SSO's	195 611	0	195 611	0	0	0	0
Ontvangsten (3) + (4)	118 134 875	- 6 520 589	111 614 286	- 238 800	- 238 800	- 238 800	- 238 800
(3) Programma-ontvangsten	118 124 903	- 6 530 589	111 594 314	- 248 800	- 248 800	- 248 800	- 248 800
Waarvan:							
Belastingontvangsten	117 065 150	- 6 280 589	110 784 561				
Rente							
Heffings- en invorderingsrente	740 000	- 250 000	490 000	- 250 000	- 250 000	- 250 000	- 250 000
Boetes en schikkingen							
Ontvangsten boetes en schikkingen	132 477	0	132 477	1 200	1 200	1 200	1 200
Bekostiging							
Kosten vervolging	187 276	0	187 276	0	0	0	0
(4) Apparaatsontvangsten	9 972	10 000	19 972	10 000	10 000	10 000	10 000

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Heffings- en invorderingsrente (- € 260,0 mln.)

De huidige ramingen waren gebaseerd op de hoge rentestand en realisaties uit het verleden. De verwachting is dat de rente de komende tijd laag blijft. Dit heeft zijn doorwerking in de raming van de heffings- en invorderingsrente.

Apparaatuitgaven (+ € 24,8 mln.)

De mutatie in de apparaatuitgaven betreft een saldopost van een desaldering met de apparaatsontvangsten (+ € 10 mln.), dekking voor uitvoeringskosten van fiscale wet- en regelgeving (+ € 18 mln.), compensatie voor ABP- premiestijging (+ € 15 mln.), een kasschuif (- € 20 mln.) en een aantal overboekingen en technische mutaties (+ € 5,8 mln.).

Ontvangsten

Belastingontvangsten (- € 6 280,6 mln.)

De belastingontvangsten vallen tegen. In de Voorjaarsnota 2012 worden de mutaties voor de belastingontvangsten toegelicht. De aansluiting met de bedragen in de begrotingstoelichting (beleidsartikel 1 Belastingen, tabel budgettaire gevolgen van beleid) ziet er als volgt uit:

Aansluittabel art. 1	Stand ontwerpbe-groting 2012 (1)	Mutaties 1ste suppletore begroting	Stand 1e suppletore begroting (3)=(1+2)
Totaal belastingontvangsten	139 639 687	- 6 094 331	133 545 356
-/- Afdracht Gemeentefonds	- 18 334 127	- 138 707	- 18 472 834
-/- Afdracht Provinciefonds	- 1 116 489	- 68 764	- 1 185 253
-/- Afdracht BTW-Compensatiefonds	- 3 123 921	54 645	- 3 069 276
-/- Afdracht BES-fonds		- 33 432	- 33 432
Belastingontvangsten IXB	117 065 150	- 6 280 589	110 784 561

Heffings- en invorderingsrente (- € 250 mln.)

Zie toelichting bij de verplichtingen en uitgaven.

Apparaatsontvangsten (+ € 10,0 mln.)

De extra apparaatsontvangsten vloeien voort uit werkzaamheden die de Belastingdienst voor derden verricht.

Artikel 2 Financiële Markten

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 2 Financiële Markten Bedragen x € 1 000

Algemene beleidsdoelstelling: Randvoorwaarden te creëren die een integer en stabiel systeem bevorderen en er toe bijdragen dat de activiteiten van financiële instellingen gericht zijn op het leveren van betrouwbare dienstverlening aan burgers en bedrijven met acceptabele en transparante risico's, waarbij de kosten van overmatig risicovol gedrag niet worden afgewenteld op de belastingbetaler.	Stand ontwerpbe-groting 2012 (1)	Mutaties 1ste suppletore begroting	Stand 1ste suppletore begroting	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016
Verplichtingen	64 244	12 718	76 962	- 1 145	- 1 130	- 1 130	- 1 130
Uitgaven	64 244	12 718	76 962	- 1 145	- 1 130	- 1 130	- 1 130
Subsidies	1 594	- 95	1 499	- 250	- 250	- 250	- 250
Geldmuseum	780	- 95	685	- 250	- 250	- 250	- 250
CDFD	814		814				
Bekostiging	15 950	120	16 070	100	100	100	100
Rechtspraak Financiële Markten	1 000	100	1 100	100	100	100	100
Caribbean Financial Action Taskforce	32		32				
Muntcirculatie	13 985		13 985				
Afname munten in circulatie			0				
IASB	380		380				
monitoring commissie code	125						
Verzekeraars			125				
monitoring commissie code Banken	140	20	160				
monitoring commissie Corporate Governance	288		288				
Garanties	0		0				
Terugbet.fee gar.banc.leningen	0		0				
Leningen	0		0				
Voorfinanciering DNB (DGS)	0		0				
Opdrachten	2 300	- 739	1 561	- 995	- 980	- 980	- 980
Wijzer in Geldzaken	2 300	- 739	1 561	- 995	- 980	- 980	- 980
Bijdrage aan ZBO's en RWT's	44 400	13 432	57 832				
Bijdrage toezicht AFM	26 384	3 332	29 716				
Bijdrage toezicht DNB	18 016	10 100	28 116				

Algemene beleidsdoelstelling: Randvoorwaarden te creëren die een integer en stabiel systeem bevorderen en er toe bijdragen dat de activiteiten van financiële instellingen gericht zijn op het leveren van betrouwbare dienstverlening aan burgers en bedrijven met acceptabele en transparante risico's, waarbij de kosten van overmatig risicovol gedrag niet worden afgewenteld op de belastingbetaler.	Stand ontwerpbegroting 2012 (1)	Mutaties 1ste suppletoire begroting	Stand 1ste suppletoire begroting	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016
Ontvangsten	242 739	20 686	263 425	- 5 857	- 5 857	- 300	- 300
Garanties	231 324	- 2 436	228 888	- 5 557	- 5 557		
feeeopbrengsten gar. banc. leningen	231 324	- 2 436	228 888	- 5 557	- 5 557		
Leningen	3 738	- 1578	2 160				
terugontv. voorfinanciering DNB (DGS)	3 738	- 1578	2 160				
Bekostiging	5 184		5 184				
ontvangsten muntwezen	5 184		5 184				
Overig	2 493	24 700	27 193	- 300	- 300	- 300	- 300

Toelichting

Uitgaven en Verplichtingen

Subsidies, opdrachten en bekostiging (€ -0,7 mln.)

De additionele subsidie voor het geldmuseum komt na 2012 te vervallen. Bij de rechtspraak Financiële markten (accountantskamer) is op basis van de begroting en meerjarige verwachting € 100 000 extra nodig. Voor commissie code Banken komen in 2011 aangegane verplichtingen dit jaar tot uitbetaling. Bij Wijzer in het Geldzaken wordt tevens het programma budget wat betrekking heeft op de inhuur van externen overgeheveld naar het apparaatbudget.

Bijdrage ZBO's en RWT's (+ € 13,4 mln.)

Dit betreft de aan de AFM en DNB te verstrekken overheidsbijdrage voor het toezicht op de financiële markten. De in de begroting van 2012 opgenomen raming € 44,4 mln. was gebaseerd op de oude meerjarenraming van de overheidsbijdrage. Daartoe was besloten vanwege een mogelijke inwerkingtreding van het voorstel Wet bekostiging financieel toezicht in 2012. Dat laatste bleek niet haalbaar te zijn. Zodoende is het sinds 2004 toegepaste bekostigingssysteem nog steeds van kracht. Dit betekent dat de overheidsbijdrage aan beide toezichthouders overeenkomt met de door hen voor dit jaar begrote bijdragen ad € 57,3 mln., terwijl tevens rekening is te houden met de nacalculatie over 2011 als gevolg waarvan de overheid over dat jaar € 0,6 mln. verschuldigd is. Hiermee komt de totale overheidsbijdrage voor 2012 uit op € 57,8 mln.

Ontvangsten

Garantie bancaire leningen (afkoop) (€ -2,4 mln)

Achmea heeft een gedeelte van de uitgegeven lening onder de garantiefaciliteit bancaire leningen teruggekocht. De garanties op de teruggekochte delen zijn ingetrokken, waardoor het aantal openstaande garanties is

verminderd. Voor deze transactie is een closing out fee betaald aan de staat ter compensatie van de naar beneden bijgestelde meerjarige premie-inkomsten.

Voorfinanciering DGS (- € 1,6 mln.)

DNB heeft in 2012 bij de banken meer kunnen terugvorderen dan werd ingeschat. Hiermee is een groter deel van de voorfinanciering aan DNB vorig jaar al terugontvangen. Restant van de voorfinanciering zal wel dit jaar worden ontvangen. Vorig jaar heeft DNB het door haar voorgeschoten bedrag in het kader van het DGS (inzake uitkeringen i.v.m. DSB) teruggevorderd van de banken.

Overig (€ + 24,7 mln.)

Het is de verwachting dat het Nederlandse aandeel uit de boedel van de Bank Nederlandse Antillen (BNA) in 2012 wordt ontvangen. Het overige deel van de mutaties wordt veroorzaakt door hogere boetontvangsten bij de rechtspraak Financiële Markten (€ 0,1 mln.) en lagere premies van de Herverzekering Maatschappij Terrorisme schades (€ -0,4 mln.).

Artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector Bedragen x € 1 000

Algemene beleidsdoelstelling: Optimaal financieel resultaat bij de realisatie van publieke doelen bij investeren in en verwerven, afstoten en beheren van de financiële en materiële activa van de Staat.	Stand ontwerpbe-groting 2012 (1)	Mutaties 1ste suppletoire begroting	Stand 1ste suppletoire begroting	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016
Verplichtingen	296 620	37 000	333 620				
waarvan betalingsverplichting: <i>Meerjarenverplichting aan ING</i>	282 000	30 000	312 000	1 000	6 000	7 000	5 000
Uitgaven	2 377 720	251 000	2 628 720				
Vermogensverschaffing Kapitaaluitbreiding TenneT Uitkering superdividend NS Tweede herkapitalisatie ABN AMRO <i>Kapitaalstorting couponbetaling MCN</i>	300 000		300 000				
Bekostiging/bijdrage PPS NLFI (voorheen STAK)	5 000	250	5 250				
Lening IABF	2 062 000	244 000	2 306 000	29 000	54 000	74 000	63 000
Garantie Regeling BF Dotatie begrotingsreserve TenneT	1 100 4 800		1 100 4 800				
Overig Uitvoeringskosten staatsdeelnemingen	4 820	6 750	11 570				
Ontvangsten	7 891 115	1 202 889	9 094 004				
Vermogensonttrekking Opbrengst onttrekking vermogenstitels Dividend staatsdeelnemingen Winstafdracht DNB <i>waarvan SMP-Griekenland</i> <i>waarvan investeringsportefeuille DNB</i>	216 460 549 000	26 209 871 000 128 000 29 000	242 669 1 420 000	12 462 97 000 149 000 44 000	150 137 - 40 000 105 000 44 000	197 537 1 000 73 000 44 000	77 937 - 53 000 52 000 44 000

Algemene beleidsdoelstelling: Optimaal financieel resultaat bij de realisatie van publieke doelen bij investeren in en verwerven, afstoten en beheren van de financiële en materiële activa van de Staat.	Stand ontwerpbe- groting 2012 (1)	Mutaties 1ste suppletoire begroting	Stand 1ste suppletoire begroting	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016
Afdrachten Holland Casino	10 000	- 10 000	0	- 10 000	- 10 000		
Afdrachten Staatsloterij	100 000		100 000				
Opbrengst verkoop vermogenstitels							
Dividend financiële instellingen	419 000		419 000				
Dividend ASR	0	71 000	71 000				
Bekostiging							
NLFI (voorheen STAK)	4 300	- 320	3 980				
Leningen							
IABF	2 062 000	244 000	2 306 000	29 000	54 000	75 000	60 000
Aflossing kapitaalversterkingen ING, Aegon en SNS Reaal	3 000 000		3 000 000				
Couponbetaling en/of boetebetaling kapitaalversterking ING, Aegon en SNS Reaal	1 500 000		1 500 000				
Garantie							
Regeling BF							
Premie-ontvangsten garantie Tennet	4 800		4 800				
Premie-inkomsten Capital Relief Instrument							
Premie-inkomsten counter indemnity	25 555		25 555				
Overig							
Terug te vorderen uitvoeringskosten staatsdeelnemingen		1 000	1 000				

Toelichting

Uitgaven en verplichtingen

NLFI (+ € 0,3 mln)

De door de minister vastgestelde en goedgekeurde begroting van NLFI over 2012 is € 5,3 mln. Dit is € 0,3 mln hoger dan bij de ontwerpbegroting was geraamd.

Uitgaven IABF (+ € 244,0 mln.)

Door een daling van de eurodollar rekenkoers (depreciatie van de euro) zijn de ramingen voor de verplichting en omvang van de Alt-A portefeuille per ultimo 2012 opwaarts bijgesteld.

Door de extra kasstroom stijgt de raming voor de totale ontvangsten. Ook de raming voor de funding fee is daardoor opwaarts bijgesteld, immers iedere dollar die wordt ontvangen, wordt gebruikt om de verplichting versneld af te bouwen (zie toelichting ontvangsten).

Uitvoeringskosten staatsdeelnemingen (+ € 6,8 mln)

Deze mutatie bestaat uit de volgende onderdelen. Het eerste onderdeel betreft Nozema. In 2006 heeft de staat Nozema verkocht. Bij de verkoop zijn een aantal garanties en vrijwaringen afgegeven. De vrijwaring die ziet op de vennootschapsbelasting leidt door een uitspraak van de Belastingdienst tot een uitgave van € 5 mln. Ten tweede worden er hogere uitgaven in verband met de inhuur van extern advies voorzien. De voornaamste reden hiervoor is van de voorziene (deel)privatisering van Tennet en de Gasunie. Tenslotte wordt voorzien dat er ook meer uitgaven moeten worden gedaan in het kader van de inhuur van extern advies dat

verband houdt met de (krediet)crisismaatregelen. Een groot gedeelte van deze kosten kan echter worden doorbelast. Zie hiervoor ook de ontvangstenmutatie.

Ontvangsten

Dividend staatsdeelnemingen (+ € 26,2 mln)

De mutatie betreft het saldo van mee- en tegenvallers. De meevallers doen zich voor bij Schiphol en de NS. De tegenvallers doen zich voor bij NWB en BNG.

Winstafdracht DNB (+ € 871,0 mln.)

De mutatie bestaat voornamelijk uit: (i) een onvoorzien hoog slotdividend, vanwege het niet uitkeren van het interim-dividend in 2011 en (ii) winst uit het SMP dat ziet op Griekenland.

Daarnaast is inzichtelijk gemaakt welk gedeelte van de winstafdracht voortkomt uit het ECB-besluit om de winsten op Griekse obligaties naar de centrale banken te laten vloeien.

Afdrachten Holland Casino (– € 10,0 mln.)

De winstgevendheid van Holland Casino staat onder druk. De verwachting is dat Holland Casino de komende jaren weinig tot geen winst zal maken. Vanuit dat perspectief bezien zijn de afdrachten van Holland Casino neerwaarts bijgesteld.

Dividend financiële instellingen (+ € 71 mln.)

ASR heeft in 2012 over boekjaar 2011 een dividend van € 71 mln uitgekeerd.

NLFI (– € 0,32 mln.)

Vanwege de nacalculatie over 2011 worden er minder kosten doorbelast aan ABN AMRO en ASR dan verwacht.

Ontvangsten IABF (+ € 244,0 mln.)

De raming voor de IABF is verhoogd met een extra ontvangst. Het betreft de handelbaarheidsfee. De handelbaarheidsfee is een vergoeding die de Staat van ING ontvangt voor het omzetten van een deel van de kasstromen naar een handelbare lening die in de repo kan worden gebruikt (Kamerstukken II, 2010–2011, 31 371, nr. 362). Door de extra kasstroom stijgt de raming voor de totale ontvangsten. Ook de raming voor de funding fee is daardoor opwaarts bijgesteld, immers iedere dollar die wordt ontvangen, wordt gebruikt om de verplichting versneld af te bouwen. Tevens is door een daling van de eurodollar rekenkoers (depreciatie van de euro) de ramingen voor de verplichting en omvang van portefeuille bijgesteld.

Terug te vorderen uitvoeringskosten staatsdeelnemingen (+ € 1,0 mln.)

Een groot gedeelte van de onder de «uitvoeringskosten staatsdeelnemingen» genoemde kosten kan worden doorbelast aan de financiële instellingen waaraan financiële steun is verleend.

Artikel 4 Internationale financiële betrekkingen

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 4 Internationale financiële betrekkingen Bedragen x € 1 000

Algemene beleidsdoelstelling: Een bijdrage leveren aan een gezond en welvarend Europa en een evenwichtige internationale financieel-economische ontwikkeling.	Stand ontwerp-begroting 2012 (1)	Mutaties via NvW, amendementen en ISB (2)	Mutaties 1ste suppletoire begroting	Stand 1ste suppletoire begroting	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016
Verplichtingen	344 086	40 019 000	26 527	40 389 613	14 437	18 500	25 724	28 332
waarvan garantieverplichtingen:	288 191			288 191				
Deelneming multilaterale ontwikkelingsbanken en -fondsen	174 746		6 773	181 519	1 396	5 459	5 459	8 067
Garantie aan DNB inzake IMF deelname								
Garantie DNB inzake BIS Kredieten	113 445			113 445				
EU-betalingsbalanssteun EFSF								
EFSM				0				
ESM		35 445 400		35 445 400				
Uitgaven	1 249 472	1 829 440	- 1 073 512	2 005 400	752 580	13 390	- 897 845	140 302
Deelneming multilaterale (ontwikkelings) banken en -fondsen								
Multilaterale ontwikkelingsbanken en fondsen	158 472		- 99	158 373	- 181	349	- 3 390	120 037
EFSF								
ESM		1 829 440		1 829 440	914 720		- 914 720	
Lening								
Griekenland	1 091 000		- 1 086 454	4 546	- 175 000			
Rente vergoeding Griekenland (hangt samen met winstafdracht DNB)			13 041	13 041	13 041	13 041	20 265	20 265
Ontvangsten	183 036	0	- 131 000	52 036	- 147 000	- 216 000	- 488 000	- 810 000
Deelneming multilaterale ontwikkelingsbanken en -fondsen								
Ontvangsten IFI's	9 036			9 036				
Lening								
Aflossing lening Griekenland						- 42 000	- 318 000	- 669 000
Rente ontvangsten lening Griekenland	169 000		- 126 000	43 000	- 146 000	- 174 000	- 170 000	- 141 000
waarvan verlaging renteopslag tot 150 basispunten (vanaf 2012)			- 16 000		- 24 000	- 41 000	- 48 000	- 48 000
Service fee ontvangsten lening Griekenland	5 000		- 5 000	0	- 1 000			

Verplichtingen

De mutaties die samenhangen met een opgenomen uitgave worden bij de uitgaven toegelicht.

Uitgaven

Multilaterale ontwikkelingsbanken en -fondsen (- € 0,1 mln.)
Het betalingsprogramma voor IDA 16, het zachte leningen loket van de Wereldbank, is definitief overeengekomen. Hiervoor is de raming bijgesteld. Ook is vanaf 2015 een stelprostraming opgenomen voor IDA 17.

De kapitaalstorting voor de IBRD (Wereldbank) is bijgesteld in verband met veranderende wisselkoersen.

Lening Griekenland (– € 1.09 mld.)

Het resterende deel van het bilaterale leningprogramma dat in 2010 aan Griekenland is toegezegd wordt door het European Financial Stability Facility (EFSF) uitgekeerd. De bilaterale leningen die in 2012 en 2013 verstrekt zouden worden door Nederland komen hiermee te vervallen.

Rentevergoeding Griekenland (+ € 13,0 mln)

Verscheidene nationale centrale banken van het eurosysteem hebben Griekse obligaties als onderdeel van hun investeringsportefeuille. Deze obligaties worden niet meegenomen in de omruil van Griekse obligaties (PSI). Zoals gemeld aan de Kamer (Kamerstukken II, 2011–2012, 21 501-07 nr. 885 en nr. 893) zal in plaats daarvan het inkomen op de Griekse obligaties in de investeringsportefeuille van de nationale centrale banken doorgegeven worden aan Griekenland.

Kapitaalstorting ESM

Een deel van het kapitaal ten behoeve van het ESM zal eerder gestort worden dit is middels een incidentele suppletore begroting voorgelegd aan de Kamer (TK 33 215, nr. 4). Tevens vindt er een verschuiving plaats van 2015 naar 2013 van € 0,9 mld.

Ontvangsten

Rente ontvangsten lening Griekenland (– € 126,0 mln.)

De renteontvangsten zijn naar beneden bijgesteld. Per saldo is er een negatieve bijstelling. Deze bijstelling heeft verschillende oorzaken. De renteopslag is verlaagd naar 150 basispunten zoals overeengekomen door de Eurogroep van 20 februari jl.. Daarnaast zullen er minder bilaterale leningen worden uitgekeerd waardoor er ook over een lager bedrag rente wordt ontvangen, de renteraming voor de korte rente is aangepast voor de laatste cCep cijfers die lager zijn dan in een eerdere raming. Tenslotte wordt met terugwerkende kracht een renteverlaging geëffectueerd voor de periode waarin de nationale procedures over de verlaging van de opslag nog liepen en Griekenland nog de oorspronkelijke hogere opslag betaalde (zie ook Kamerstukken II, 2011–2012, 21 501-07 nr. 885 en nr. 893 en mijn brief met kenmerk BZ / 2012 /223M d.d. 10 april jl.). Daarnaast zorgt onder andere een verlenging van de looptijd van de bestaande leningen ervoor dat er meer rente ontvangen wordt. Per saldo zorgen de bovengenoemde effecten voor een in totaal lagere renteontvangst. De obligaties die de ECB in het kader van het Securities Market Programme (SMP) gekocht heeft zullen niet worden meegenomen in de PSI. Hiermee ontstaat de situatie dat deze obligaties naar verwachting winsten opleveren voor de ECB, die groter zullen zijn dan de kosten van de verlaging van de opslag naar 150 basispunten. Deze winsten vloeien naar de nationale centrale banken en, afhankelijk van de nationale mechanismen voor winstafdrachten, naar de schatkisten van de eurolanden. In de Eurogroep van 20 februari jl. is overeengekomen dat vanwege de winst op het SMP afgezien wordt van verdere compensatie tussen eurolanden voor landen die als gevolg van de verlaging van de renteopslag naar 150 basispunten verlies leiden op de bilaterale leningen aan Griekenland. Er is afgesproken dat landen de winstafdracht op het SMP kunnen gebruiken als compensatie voor de verlaging van de rente.

Zoals aangekondigd in de brief van 20 maart jl. (Kamerstuk 21 501-07 nr. 893) zijn in deze suppletoire begroting de mutaties uit hoofde van het tweede leningenprogramma voor Griekenland verwerkt. Het gaat hierbij om 3 afzonderlijke effecten die nader zullen worden toegelicht: ten eerste de lagere rente-inkomsten als gevolg van de verlaging van de rente-opslag op de bilaterale leningen. Ten tweede de uitgaven aan Griekenland in 2012 tot en met 2017 op basis van de inkomsten van DNB uit de Griekse investeringsportefeuille (rentevergoeding Griekenland) en tot slot de hogere winstafracht van DNB uit hoofde van het ECB-besluit om de winsten op Griekse obligaties naar de nationale centrale banken te laten vloeien. In onderstaande tabel staan deze verschillende effecten op een rij:

Bedragen in mln. euro	2012	2013	2014	2015
Effect rente-verlaging ¹	- 16	- 24	- 41	- 48
Rentevergoeding Griekenland (doorsluis inkomsten aan Griekenland)	- 13	- 13	- 13	- 20
Effect winstafracht DNB	157	193	149	117
Totaal	128	156	95	49

¹ De cijfers betreffende de renteverlaging op de bilaterale leningen aan Griekenland bevatten niet de mutaties uit hoofde van de verlenging van de looptijd van de leningen, de overheveling van een deel van het eerste bilaterale leningenprogramma naar EFSF, de aanpassing van de CPB renteramingen en de correctie voor de renteverlaging voor het jaar 2011.

In 2012 en 2013 is het saldo van deze 3 effecten meer dan 100 mln positief waarna het saldo-effect snel terugloopt en vanaf 2018 negatief is. Over alle jaren samen is sprake van een positief saldo van circa 300 mln. Dit werkt door op een lagere EMU-schuld. Voor het EMU-saldo is geen sprake van een dergelijk effect: onlangs heeft Eurostat laten weten hoe het zal omgaan met de verschillende besluiten van de Europese Raad in het kader van de Europese schulden crisis¹. Hierdoor wordt een deel van de winstafracht van DNB beschouwd als een financiële transactie die niet relevant is voor het EMU-saldo (evenals bijv. aan- en verkoop van staatsdeelnemingen). Uit hoofde van dit Eurostat besluit is sprake van een EMU-tekortverlagend effect in de jaren 2012 t/m 2014 en een EMU-tekortverhogend effect in de jaren daarna. Anders dan verwacht werd ten tijde van de Kamerbrief van 20 maart jl. (waarin is vermeld dat er geen negatief effect op het EMU-saldo zou zijn) noopt de beslissing van Eurostat over de statistische behandeling van deze reeksen tot een herziening van deze uitspraak.

Service fee lening Griekenland (- € 5,0 mln.)

Nieuwe leningen aan Griekenland zullen door het EFSF uitgekeerd worden. Om deze reden zal geen service fee ontvangen worden uit hoofde van deze bilaterale leningen die naar het EFSF worden overgeheveld.

¹ Zie Eurostat «The impact on EU-governments» deficit and debt of the decisions taken in de 2011–2012 European summits» 12 april 2012.

Artikel 5 Exportkredietverzekering en investeringsgaranties

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 5 Exportkredietverzekering en investeringsgaranties Bedragen x € 1 000

Algemene beleidsdoelstelling: Het bieden van mogelijkheden voor verzekering van betalingsrisico's die zijn verbonden aan export en investeringen in het buitenland, in aanvulling op de markt, en het creëren en handhaven van een gelijkwaardig speelveld voor bedrijven op dit vlak.	Stand ontwerpbe-groting 2012 (1)	Mutaties 1ste suppletoire begroting	Stand 1ste suppletoire begroting	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016
Verplichtingen	10 616 386		10 616 386				
waarvan garantieverplichtingen:	10 603 780		10 603 780				
Reguliere EKV	10 000 000		10 000 000				
Investeringsverzekeringen	453 780		453 780				
MIGA	150 000		150 000				
Uitgaven	133 106		133 106				
Exportkredietverzekering							
Schade-uitkering EKV	120 000		120 000				
Schade-uitkering investeringsverzekeringen	500		500				
Schade-uitkering MIGA							
Uitgaven Seno-Gom							
Bekostiging							
Kostenvergoeding Atradius DSB	12 606		12 606				
Ontvangsten	104 550	207 655	312 205	34 500	29 750	14 000	12 500
Premies EKV	40 000		40 000				
Premies investeringsverzekeringen	1 250		1 250				
Premies omzetpolissen							
Schaderestituties EKV	62 800		62 800				
Vrijval Seno-Gom reserve	0	207 655	207 655	34 500	29 750	14 000	12 500
Overige ontvangsten	500		500				

Toelichting

Ontvangsten

Vrijval seno-gom reserve (+ € 207,7 mln.)

De zogeheten seno-gom portefeuille (onderdeel EKV) wordt afbeheerd. In dat kader vindt er een meerjarige vrijval plaats uit de reserve. Met de geraamde meerjarige vrijval wordt de reserve afgebouwd tot € 37,9 mln. Deze blijft gereserveerd voor eventuele schades die nog voortkomen uit de seno-gom portefeuille.

Artikel 6 BTW compensatiefonds

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 6 BTW-compensatiefonds Bedragen x € 1 000

Algemene beleidsdoelstelling: Gemeenten, provincies en Wgr-plusregio's hebben de mogelijkheid om een evenwichtige keuze te maken tussen in- en uitbesteding. De BTW speelt hierin geen rol.	Stand ontwerpbe-groting 2012 (1)	Mutaties 1ste suppletoire begroting	Stand 1ste suppletoire begroting	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016
Verplichtingen	3 123 921	- 54 645	3 069 276				
Uitgaven	3 123 921	- 54 645	3 069 276				
Instrument: Btw-compensatieregeling							
w.v. bijdragen aan gemeenten en kaderwetgebieden	2 775 883	0	2 775 883				

Algemene beleidsdoelstelling: Gemeenten, provincies en Wgr-plusregio's hebben de mogelijkheid om een evenwichtige keuze te maken tussen in- en uitbesteding. De BTW speelt hierin geen rol.	Stand ontwerpbe-groting 2012 (1)	Mutaties 1ste suppletoire begroting	Stand 1ste suppletoire begroting	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016
w.v. bijdragen aan provincies	348 038	- 54 645	293 393				
Ontvangsten	3 123 921	- 54 645	3 069 276				

Toelichting

Uitgaven, verplichtingen en ontvangsten

Bijdrage aan provincies (- € 54,6 mln.)

Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft met de provincies Friesland en Groningen een convenant afgesloten over de hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl. Voorheen waren de provincies eigenaar van de hoofdvaarweg. Het convenant leidt ertoe dat het beheer van de hoofdvaarweg terug gaat van de provincies naar het rijk. Omdat de taak terug gaat naar het Rijk hoeft niet meer in het BCF gestort te worden; provincies kunnen daar immers niet meer uit claimen. In plaats van de stortingen in het BCF te staken, is met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu afgesproken dat zij blijven storten, en ter compensatie eenmalig een uitname uit het BCF mogen doen. Die uitname is gelijk aan de contant gemaakte waarde van toekomstige stortingen. De uitname uit het BCF bedraagt hiermee € 54,6 mln.

Artikel 7 Beheer materiële activa

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 7 beheer materiële activa Bedragen x € 1 000

Algemene beleidsdoelstelling: Een optimaal financieel resultaat bij het verwerven, beheren, ontwikkelen en afstoten van materiële activa van/voor het Rijk ten behoeve van de realisatie van rijksdoelstellingen.	Stand ontwerpbe-groting 2012 (1)	Mutaties 1ste suppletoire begroting	Stand 1ste suppletoire begroting	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016
Verplichtingen	88 111	6 343	94 454	1 500	1 685	1 676	1 674
Uitgaven	88 111	6 343	94 454	1 500	1 500	1 500	1 500
Bekostiging							
Zakelijke lasten	53 513	1 500	55 013	1 500	1 500	1 500	1 500
Opdrachten							
Onderhoud en beheerskosten	7 679	1 200	8 879				
Leningen							
Anticiperende aankopen en gebiedsontwikkeling	4 600	0	4 600				
Bijdrage aan RVOB	22 319	3 643	25 962				
Ontvangsten	179 859	- 773	179 086	- 773	- 773	- 773	- 773
Bekostiging							
Zakelijke lasten	26 602	0	26 602				
Opdrachten							
Onderhoud en beheerskosten							
Leningen							

Algemene beleidsdoelstelling: Een optimaal financieel resultaat bij het verwerven, beheren, ontwikkelen en afstoten van materiële activa van/voor het Rijk ten behoeve van de realisatie van rijksdoelstellingen.	Stand ontwerpbegroting 2012 (1)	Mutaties 1ste suppletoire begroting	Stand 1ste suppletoire begroting	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016
Anticiperende aankopen en gebiedsontwikkeling							
Programma-ontvangsten Batenlastendiensten							
Ingebruikgevingen RVOB	98 059	- 773	97 286	- 773	- 773	- 773	- 773
Vervreemding RVOB	53 698	0	53 698				
Vervreemding DRZ	1 500	0	1 500				

Toelichting

Uitgaven

Zakelijke lasten (+ € 1,5 mln.)

Per 1 januari 2012 wordt het IJsselmeer door het waterschap Zuiderzeeland aangeslagen voor watersysteemheffing. Dit betreft een structurele heffing van € 1,5 mln.

Onderhoud- en beheerskosten (+ € 1,2 mln.)

Door de economische omstandigheden is er sprake van langere doorlooptijden van te verkopen objecten. Hierdoor stijgen de kosten van bewaking en energienota's in 2012 (€ 1,2 mln.)

Bijdrage aan RVOB (+€ 3,6 mln)

Er wordt € 3,6 mln. toegevoegd aan het eigen vermogen van het RVOB, als buffer voor risico's op gebiedsontwikkelingsprojecten waarin het RVOB participeert.

Ontvangsten

Ingebruikgevingen RVOB (- € 0,8)

De structurele mutatie bestaat uit een meevaller bij de pachtontvangsten (€ 2 mln.) en een tegenvaller bij de huurinkomsten (€ 2,8 mln.). De meevaller bij de pachtontvangsten ontstaat door een pacht prijsverhoging conform de Pachtwet, medio 2011. De huurinkomsten vallen tegen, omdat de Dienst Uitvoering Onderwijs in verband met het betrekken van nieuwbouw de huurovereenkomst heeft opgezegd op het gehuurde pand.

Niet-beleidsartikelen

Artikel 8 apparaat kerndepartement

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 8 apparaat kerndepartement Bedragen x € 1 000

	Stand oorspron- kelijk vastge- stelde begroting 2012 (1)	Mutaties 1ste suppletoire begroting	Stand 1ste suppletoire begroting	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016
Verplichtingen	188 261	29 360	217 621	28 072	22 623	21 345	20 643
Uitgaven	188 261	29 360	217 621	28 072	22 623	21 345	20 643
Personeel Kerndepartement	112 443	25 381	137 824	28 251	22 860	21 415	21 132
Eigen personeel	112 443	20 677	133 120				
Inhuur externen	0	4 704	4 704				
Materieel Kerndepartement	75 818	3 979	79 797	- 179	- 237	- 70	- 489
waarvan ICT	12 639	1 847	14 486				
waarvan bijdrage aan SSO's	44 953	834	45 787				
waarvan overig materieel	18 226	1 298	19 524				
Ontvangsten	27 065	7 888	34 953	- 313	- 240	- 239	- 125

Uitgaven

Personeel (+ € 25,4 mln.)

De grootste wijziging is het gevolg van de centralisatie van de audit-diensten naar de Audit Dienst Rijk (ADR) van het ministerie van Financiën per 1 mei 2012, waarmee wordt voldaan aan het regeerakkoord Rutte I. Een deel van de overkomende budgetten is inmiddels verwerkt. Daarnaast is de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) naar de ADR overgekomen en zijn er enkele kleine mutaties.

Inhuur externen (+ € 4,7 mln.)

De grootste mutatie in de inhuur externen is het gevolg van ICT-projecten waar externen voor worden ingehuurd. Daarnaast is er inhuur voor het begeleiden van de opstart van de Audit Dienst Rijk en voor de organisatie van Wijzer in geldzaken.

ICT (+ € 3,9 mln.)

De start van de Audit Dienst Rijk heeft ertoe geleid dat de ICT uitgaven incidenteel zijn gestegen. Er wordt geïnvesteerd in onder andere een kennismanagementsysteem.

Ontvangsten

Apparaat Ontvangsten (+ € 7,9 mln.)

De mutatie bestaat voornamelijk uit afromen eigen vermogen van Domeinen Roerende Zaken (€ 2,6 mln.) en het RijksVastgoed en Ontwikkelingsbedrijf (€ 3,6 mln.) vanwege overschrijding van het toegestane eigen vermogen. Daarnaast wordt van VWS en SZW een bijdrage in de uitgaven voor de overgang naar SAP ontvangen (€ 1,8 mln.).

Artikel 9 Algemeen

Er vinden geen uitgaven en ontvangsten op dit artikel plaats

Artikel 10 Nominaal en onvoorzien

Budgettaire gevolgen van beleid – niet-beleidsartikel 10 nominaal en onvoorzien Bedragen x € 1 000

Algemeen	Stand oorspron- kelijk vastge- stelde begroting 2012 (1)	Mutaties 1ste suppletoire begroting	Stand 1ste suppletoire begroting	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016
Verplichtingen	3 386	13 307	16 693	16 344	16 225	16 064	15 908
Uitgaven	3 386	13 307	16 693	16 344	16 225	16 064	15 908
Onvoorzien	3 386	- 358	3 028	2 947	3 015	2 991	2 906
Loonbijstelling	0	13 665	13 665	13 397	13 210	13 073	13 002
Prijsbijstelling	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

Uitgaven (+ € 13,3 mln.)

Uit de algemene middelen is de loonbijstelling voor 2012 uitgekeerd, welke nog verdeeld moet worden. Tevens wordt een deel van onvoorzien gebruikt voor problematiek binnen de Financiën begroting.